

Sagsnr. 4-1214-391/1 og 4-1214-392/1

Puljeopslag: Udmøntning af midler til understøttelse af udarbejdelse af genoptræningsplaner og metoder til patientinddragelse for patienter med erhvervet hjerneskade

Hermed inviteres regioner til at søge om midler til understøttelse af, at læger og andet relevant sundhedspersonale udarbejder skriftlige genoptræningsplaner og systematisk anvender metoder, der understøtter inddragelse af patienter og pårørende i processen.

I finanslovsaftalen for 2017 blev Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti enige om at afsætte en ramme på 5 mio. kr. årligt i perioden 2017-2020 til en øget indsats til genoptræning af borgere med erhvervet hjerneskade, der udmøntes med afsæt i Sundhedsstyrelsens servicetjek af området¹.

Midlerne vedrørende nærværende puljeopslag udgør i alt 5,5 mio. kr. af ovennævnte ramme og er målrettet iværksættelse af projekter, der understøtter dels, at læger og andet sundhedsfagligt personale udarbejder genoptræningsplaner, dels at genoptræningsplanen udføres i samarbejde med patienter og pårørende.

Midlerne er fordelt på 2 puljer:

Pulje 1) Kompetenceudvikling og implementering af arbejdsgange, der understøtter, at alle læger i samarbejde med andet relevant sundhedsfagligt personale, udarbejder skriftlige genoptræningsplaner i overensstemmelse med bekendtgørelsen² og at processen sker i samarbejde med patienter og pårørende.

Der er i denne pulje afsat 4,5 mio. kr., og projekter skal igangsættes ultimo 2017 og løbe frem til udgangen af 2020.

Pulje 2) Implementering af metoden ”Den involverende stuegang” eller lignende metoder på neurologiske afdelinger, samt at der iværksættes kompetenceudvikling med henblik på at øge de sundhedsprofessionelles kompetencer i samtalestøtte til patienter med afasi.

---

¹ <https://www.sst.dk/da/nyheder/2017/servicetjek-af-hjerneskadeomraadet>

² Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og om patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra sygehus (BEK nr. 1088 af 06/10/2014)

Der er til dette projekt afsat 1,0 mio. kr., og projekter skal igangsættes senest medio 2018 og afsluttes inden udgangen af 2018.

Midler til puljerne ansøges i separate ansøgninger og frist for ansøgning om midler er:

11. december 2017.

Baggrund

Udmøntningen af midlerne tager afsæt i Sundhedsstyrelsens servicetjek på hjerneskadeområdet. Servicetjekket kom i stand som følge af finanslovsaftalen for perioden 2017- 2020 og udmundede i en række anbefalinger. I servicetjekket blev der blandt andet peget på, at der er behov for fokus på en understøttelse af, at neurologiske patienter får udarbejdet en genoptræningsplan på rette niveau og får denne udarbejdet og udleveret til patient, patientens bopælskommune og praktiserende læge rettidigt. En forsinkelse heraf vanskeliggør og forsinker opstart af genoptræningsindsatser i kommunalt regi.

Servicetjekket på hjerneskadeområdet indikerer endvidere, at der er udfordringer med inddragelse af patienterne i forbindelse med udarbejdelse af genoptræningsplanen, hvorfor det med inspiration fra hhv. udlandet og Rigshospitalet ønskes, at flere relevante afdelinger der udskriver patienter med erhvervet hjerneskade, implementerer metoden ”Den involverende stuegang” eller tilsvarende metoder baseret på principperne bag metoden, på relevante afdelinger. Set i lyset af, at op imod en tredjedel af målgruppen med erhvervet hjerneskade har afasi, er der brug for særlig opmærksomhed på at sikre, at patientinddragelse også omfatter patienter med afatiske eller kognitive kommunikationsvanskeligheder, hvorfor det ønskes at puljemidlerne understøtter at relevant personale undervises i samtale støtte til denne gruppe.

På baggrund af Sundhedsstyrelsens servicetjek er der i perioden 2017-2020 afsat 4,5 mio. kr til ” *Projekter der understøtter, at alle læger på relevante afdelinger, udarbejder skriftlige genoptræningsplaner i overensstemmelse med bekendtgørelsen³ og processen sker i samarbejde med patienter og pårørende*” som udgør Pulje 1 og i 2018 er der afsat 1,0 mio. kr. til pulje 2 ” *Implementering af metoden ”Den involverende stuegang eller lignende metoder på neurologiske afdelinger, samt at der iværksættes kompetenceudvikling med henblik på at øge de sundhedsprofessionelles kompetencer i samtalestøtte til patienter med afasi*”, som udgør Pulje 2.

Alle regioner kan søge en enkelt eller begge puljer og det forventes at der udmøntes midler til ca. 5 projekter.

Formål med puljerne

Formålet med puljerne er overordnet set at understøtte implementering af ”Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og om patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra

---

sygehus” med særligt fokus på udarbejdelse af genoptræningsplanen i samarbejde med patient og pårørende.

Projekternes indhold

Projektansøgningerne skal indeholde en projektbeskrivelse der indeholder følgende elementer:

Målgrupperne

Målgruppen for puljen er patienter med erhvervet hjerneskade, hvor der sandsynligvis er et behov for genoptræning eller rehabilitering efter indlæggelse.

- Den målgruppe, det påtænkes at projektet skal adressere, skal bekrives yderligere i ansøgningen, herunder diagnosegruppe og karakteristika af funktionsevnededsættelse som følge af hjerneskaden.
- Sekundært er målgruppen for puljen det sundhedsfaglige personale på den pågældende afdeling.

Valget af målgrupperne skal begrundes, og der skal redegøres for, hvordan målgruppen forventes at have gavn indsatserne.

Pulje 1

Puljemidlerne skal anvendes til, at der regionalt igangsættes kompetenceudvikling af læger og andet sundhedsfagligt personale, med henblik på at øge deres kendskab til gældende retningslinjer på området og deres ansvar i relation hertil. Endvidere skal puljemidlerne anvendes til at understøtte implementering af arbejdsgange, der understøtter, at alle læger i samarbejde med andet relevant sundhedsfagligt personale, udarbejder skriftlige genoptræningsplaner i overensstemmelse med bekendtgørelsen⁴ og at processen sker i samarbejde med patienter og pårørende.

Pulje 2

Puljemidlerne skal anvendes til at sikre en højere grad af inddragelse af patienter og pårørende i forbindelse med udarbejdelse af genoptræningsplanen. Puljemidlerne skal derfor bruges til at implementere anerkendte metoder til understøttelse af patient- og pårørendeinddragelse, herunder inddragelse af patienter med kommunikative vanskeligheder som følge af afasi.

Afdelingerne kan have fokus på at implementere nedestående eller lignende metoder:

- 'Den involverende stuegang' (DIS), som er en metode til gennemførelse af stuegang, hvor grundantagelsen er, at alle drøftelser om behandling og genoptræning sker i dialog med patienten og dennes eventuelle pårørende. Den bygger på principper fra Inter-

---

⁴ Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og om patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra sygehus (BEK nr. 1088 af 06/10/2014)

professionel Læring og Samarbejde i Sundhedsvæsenet (IPLS)- IPLS er en international anerkendt metode, der er udviklet i Canada og England.

- Samtalestøtte til afasiramte (På engelsk 'Supported Conversation of Adults with Aphasia'), som er udviklet af Aphasia Institute i Toronto, der er førende i forhold til en deltagelsesorienteret tilgang til afasibehandling og til at give patienter med afasi mulighed for en højere grad af inddragelse i rehabiliteringsforløbet trods kommunikative vanskeligheder.

Det forventes, at der fokuseres på at implementere metoder som er internationalt anerkendte og afprøvet på lignende afdelinger og målgrupper, ligesom der vil blive lagt vægt på, at metoderne er overførbare til lignende afdelinger i regionen.

Projektet skal omfatte implementering af eksisterende anerkendte metoder. Der kan således ikke anvendes midler på udvikling af nye metoder.

Evidensen for effekten af de valgte behandlingsmetoder i målgruppen skal fremgå af ansøgningen, og hvis en sådan ikke findes, redegøres for baggrunden for den forventede effekt.

Endvidere forventes det, at projekterne har fokus på at sikre, at personalet på afsnittet har tilstrækkelige kompetencer og at der findes organisatoriske rammer, der understøtter implementering af de valgte metoder.

Pulje 1 og 2: Projekternes organisering og forankring

- Projektbeskrivelsen skal indeholde oplysning om forventede aktiviteter, organisering og samarbejde mellem de deltagende parter.

Særligt for *Pulje 1* er det vigtigt, at projektet har fokus på, hvordan kompetenceudviklingen understøttes af organiseringen på afdelingen, således at de opnåede kompetencer kommer patienterne til gode.

I projektbeskrivelsen skal det beskrives, hvordan aktiviteterne forankres i projektperioden.

Afrapportering

Projektbeskrivelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan projektet evalueres internt med fokus på de overordnede mål i projektbeskrivelsen.

Bevillingsmodtager forpligter sig endvidere til at afrapportere til Sundhedsstyrelsen ved årlige statusrapporter.

Hvem kan søge om midler fra puljen?

Puljen kan søges af regioner.

Hvad kan der ansøges om støtte til?

Der kan ansøges om midler til:

- Kompetenceudvikling af personalet
- Løn til projektledelse og projektansatte
- Udgifter i forbindelse med afdelingens afholdelse af aktiviteter
- Anskaffelse af redskaber, der er afgørende for at understøtte projektet, og som ikke på nuværende tidspunkt forefindes i afsnittet
- Revision af regnskab.

Der kan ikke ansøges om midler til følgende:

- Aktiviteter og lønmidler i forbindelse med den almindelige behandling af patienter
- Aktiviteter og lønmidler, der har karakter af almindelig drift, fx husleje og telefon
- Vikardækning under kompetenceudvikling af fast personale

Betingelser for at modtage støtte

Følgende forhold skal indgå i ansøgningen, jf. kravene anført ovenfor:

- Baggrund for projektet og dets relevans, herunder evidens og viden på området
- Projektets formål, delmål samt de forventede resultater i forhold udarbejdelse af genoptræningsplaner med inddragelse af patienter og pårørende
- Projektets målgrupper og begrundelse for valg af målgrupper, herunder karakteristika ved målgruppen i forhold til diagnosegrupper og karakteristika af funktionsevnesættelse
- Beskrivelse af, hvordan personalet sikres kompetencer til at arbejde med de udvalgte metoder
- Beskrivelse af de konkrete projekter og aktiviteter, herunder evidensen for effekten af de valgte metoder
- Beskrivelse af projektorganisering, herunder ansvarsfordeling og tilknytning af faglige ressourcer
- Beskrivelse af, hvorledes man vil monitorere på indsatsen, eksempletvis i forhold til antal af genoptræningsplaner der udfærdiges, om de falder rettidigt, graden af patientinddragelse, kvaliteten af genoptræningsplanens indhold etc.
- Beskrivelse af evaluering og afrapportering, samt hvem der medvirker hertil. Afrapportering forventes at indeholde en plan for udbredelse af metoder til andre relevante afdelinger.
- Tidsplan samt budget for de enkelte delelementer i projektet.

De projekter, der modtager midler, forpligter sig til at deltage i eventuelle møder med Sundhedsstyrelsen, herunder evt. præsentation af resultater.

Der kan ikke ydes tilskud til allerede eksisterende tilbud, medmindre der er tale om en videreudvikling af tilbuddet.

I ansøgningen skal der angives en kontaktperson, som Sundhedsstyrelsen kan kontakte ved evt. spørgsmål i forbindelse med vurdering af ansøgningen. Denne kontaktperson skal kunne kontaktes i periode 11. december – 16. december 2017.

Pulje 1- Økonomi

Det samlede beløb, som udmøntes i ansøgningspuljen for perioden 2017-2020, er 4,5 mio. kroner.

Ansøgere skal være opmærksomme på, at Sundhedsstyrelsen kun giver bindende tilsagn for ét år af gangen. Tilsagnet forudsættes af målopfyldelse, proces og effekt beskrevet i den årlige statusrapport, jf. afsnittet om *afrapportering* ovenfor. Der vil kunne godkendes anvendelse af midler fra tidligere år senere igennem projektperioden.

Projekterne skal løbe fra år 2017 til ultimo 2020. Midler kan godt anvendes af projekterne senere år end de år de er bevilliget, det skal blot fremstå af projektets budget. Dette er særligt relevant for 2017 midler.

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Understøttelse af at læger i samarbejde med andet relevant sundhedsfagligt personale, udarbejder skriftlige genoptræningsplaner i overensstemmelse med bekendtgørelsen og processen sker i samarbejde med patienter og pårørende.	0,5	1,0	1,0	2,0

Tidsfrister

Ansøgningsfrist	11. december 2017
Frist for opstart af projektet	Ultimo 2017
Projektet gennemføres og evalueres løbende	Ultimo 2017 – ultimo 2020
Afsluttende projektevaluering foreligger	Ultimo 2020

Pulje 2 - Økonomi

Det samlede beløb, som udmøntes i ansøgningspuljen for perioden 2018 er 1,0 mio. kroner.

Ansøgere skal være opmærksomme på, at Sundhedsstyrelsen kun giver bindende tilsagn for ét år af gangen. Tilsagnet forudsættes af målopfyldelse, proces og effekt beskrives i den årlige statusrapport, jf. afsnittet om *afrapportering* ovenfor.

Mio. kr.	2017	2018	2019	2020
Implementering af metoden		1,0		

”Den involverende stuegang” eller lignende metoder på neurologiske afdelinger, samt iværksættelse af kompetenceudvikling med henblik på at øge de sundhedsprofessionelles kompetencer i samtalestøtte til patienter med afasi				
---	--	--	--	--

Tidsfrister

Ansøgningsfrist	11. december 2017
Frist for opstart af projektet	Primo 2018
Projektet gennemføres og evalueres løbende	Medio 2017 – ultimo 2019
Afsluttende projektevaluering foreligger	Ultimo 2018

Ansøgningsprocedurer

Ansøgningen skal være Sundhedsstyrelsen i hænde senest 11. december 2017.

Ansøgningens ”projektbeskrivelsesskema” (skema 2) må max. have et omfang på 3 sider. Sundhedsstyrelsens ansøgningsskema (skema 1 – 4) SKAL anvendes og udfyldes. Kun ansøgninger, der er skrevet i ansøgningsskemaet, og ikke overskrider det angivne omfang, vil komme i betragtning.

Indsendelse af ansøgninger

Pulje 1: Ansøgningen sendes elektronisk til plan@sst.dk.

I emnefeltet skrives:

Mrk. 4-1214-391/1. Pulje: ”Understøttelse af, at alle læger i samarbejde med andet relevant sundhedsfagligt personale, udarbejder skriftlige genoptræningsplaner i samarbejde med patienter og pårørende.”

Pulje 2: Ansøgningen sendes underskrevet, elektronisk til plan@sst.dk.

I emnefeltet skrives:

Mrk. 4-1214-392/1. Pulje: ”Implementering af metoder til patientinddragelse på neurologiske afdelinger.”

Ansøgningen skal være underskrevet af en regional ledelsesrepræsentant.

Yderligere oplysninger

Sundhedsstyrelsen kan kontaktes i ansøgningsperioden vedr. spørgsmål til puljen.

Eventuelle generelle faglige spørgsmål:

Line Riddersholm M: liri@sst.dk T: 77557733

Spørgsmål vedr. økonomi og administration:
Kasper Dahl, T 72 26 94 54, M kda@sum.dk